

6. VAJA: SISTEMATIKA ZELENJADNIC

Na Kmetijskem inštitutu Slovenije (KIS) deluje semenski laboratorij, v katerem se opravlja analize kakovosti semena kmetijskih rastlin, gozdnih rastlin in cvetlic.

Vse analize se izvajajo po metodah mednarodne zveze za kontrolo kakovosti semena ISTA (International Seed Testing Association), katere član je Kmetijski inštitut Slovenije že od leta 1956.

Od leta 2005 ima semenski laboratorij mednarodno akreditacijo ISTA (akreditacijski standard za laboratorije, ki vzorčijo in izvajajo analize semena), kar pomeni, da ga s strani Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano pooblaščen za vzorčenje in izvajanje analiz kakovosti semena vseh rastlinskih vrst, ki so na seznamu ISTA.

Analize kakovosti semena opravljajo za potrebe:

- domače pridelave slovenskih semenarskih hiš,
- mednarodnega prometa v okviru in izven EU,
- inšpekcijske službe Uprave za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin,
- katere koli fizične ali pravne osebe.

Njihove akreditirane storitve vključujejo:

- vzorčenje partij semena,
- vsebnost vlage,
- čistota (delež čistega semena, semena drugih vrst rastlin in mrtvih primesi),
- kalivost (delež normalno razvitih klic, nenormalnih klic, nevklikanih semen),
- seme drugih vrst rastlin v povprečnem vzorcu (število),
- absolutna masa (masa 1.000 semen),
- tetrazol test (biokemični hitri test ugotavljanja vitalnosti semena),
- določanje gensko spremenjenih organizmov (GSO, podrobnosti pod točko 2 v meniju Storitve).

Poleg tega izvajajo še:

- kalibriranje semena s siti (določitev frakcij),
- hladni test (stresni test za seme koruze pri nizki temperaturi in visoki vlagi),
- preverjanje sortne pristnosti in čistosti semenskega materiala,
- genetske analize semena (podrobnosti pod točko 2 v meniju Storitve),
- izvajanje fizikalnih analiz kakovosti vzorcev krmil in vzorcev za mlevsko industrijo

Laboratorijske vaje VRTNARSTVO

Koristne povezave:

http://www.furs.si/Publications/Seme/Sortna_lista_2011_splet.pdf

<http://www.furs.si/law/slo/sem/ZelenjSemePR.asp>

https://www.kis.si/f/docs/Semenski_laboratorij_1/zgibanka_semenski_laboratorij_po_stran_eh.pdf

Material

- semena različnih vrtnin
- lepilni trak

Izvedba

1. V rezultatih je taksonomska klasifikacija zelenjadnic. Pod taksonomsko klasifikacijo si s pomočjo lepilnega traka nalepite različna semena in k njim dopišite pravilno slovensko in latinsko ime. K vsaki vrsti nalepite ustrezno seme s pomočjo lepilnega traka.

Rezultati

VI. ČEBULNICE		
Čebula	<i>Allium cepa</i> L.	Alliaceae - Lukovke
Šalotka	<i>Allium ascalonicum</i> L.	Alliaceae - Lukovke
Por	<i>Allium porrum</i> L.	Alliaceae - Lukovke
Česen	<i>Allium sativum</i> L.	Alliaceae - Lukovke
Drobnjak	<i>Allium schoenoprasum</i> L.	Alliaceae - Lukovke
Zimski luk	<i>Allium fistulosum</i> L.	Alliaceae - Lukovke

VII. KORENOVKE IN GOMOLJNICE		
Korenček	<i>Daucus carota</i> L.	Apiaceae - Kobulnice
Peteršilj	<i>Petroselinum crispum</i> Nym.	Apiaceae - Kobulnice
Zelena	<i>Apium graveolens</i> L.	Apiaceae - Kobulnice
Pastinak	<i>Pastinaca sativa</i> L.	Apiaceae - Kobulnice
Sladki janež	<i>Foeniculum vulgare</i> var. <i>dulce</i> Alef.	Apiaceae - Kobulnice
Rdeča pesa	<i>Beta vulgaris</i> L. var. <i>conditiva</i>	Chenopodiaceae - Metlikovke
Mesečna redkvica	<i>Raphanus sativus</i> var. <i>radicula</i> L.	Brassicaceae - Križnice
Črni koren	<i>Scorzonera hispanica</i> L.	Cichoriaceae - Radičevke
Krompir	<i>Solanum tuberosum</i> L.	Solanaceae - Razhudnikovke

VIII. TRAJNICE		
Špargelj	<i>Asparagus officinalis</i> L.	Asparagaceae – Beluševke
Rabarbara	<i>Rheum rhabarbarum</i> L.	Polygonaceae - Dresnovke
Hren	<i>Armoracia rusticana</i> Gaertn., Mey., Scherb.	Brassicaceae - Križnice
Artičoka	<i>Cynara scolymus</i> L.	Asteraceae – Košarice (Nebinovke)
Kardij, bodež	<i>Cynara cardunculus</i> L.	Asteraceae – Košarice (Nebinovke)

IX. ZELIŠČA		
Bazilika	<i>Ocimum basilicum</i> L.	
Kumina	<i>Carum carvi</i> L.	
Majaron	<i>Origanum majorana</i> L.	
Janež	<i>Pimpinella anisum</i> L.	

Laboratorijske vaje VRTNARSTVO

Timijan	<i>Thymus vulgaris</i> L.	
Kamilica	<i>Matricaria chamomilla</i> L.	

VII. GOBE	
Gojitveni kukmak ali šampinjon	<i>Agaricus bisporus</i> Lge./ Sing.
Ostrigar	<i>Pleurotus</i> sp.